

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA
Kultuurikorralduse õppekava

Astrid Uus

VILJANDI PÄRANDUSFESTIVALI PÄRANDUSPIDU
Lõputöö

Juhendaja: Evelin Lagle-Nõmm, MA, Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia projektijuht

Viljandi 2025

Resümee

Viljandi pärandusfestivali päranduspidu

Käesolev kultuurikorralduse eriala lõputöö annab ülevaate Viljandi pärandusfestivali raames toimunud päranduspeo korraldusprotsessist. Pärandusfestival toimus 1.–5. oktoobril 2024 ja koosnes konverentsist, meistriklappidest ja päranduspeost. Päranduspidu oli päranduskustele ja -praktikatele suunatud mess, mis toimus 4.–5. oktoobril 2024. Lisaks toimusid päranduspeol loengud, lavaprogramm, näitused, pärandspordivõistlused ja kooligruppidele suunatud haridusprogramm. Sündmuse eesmärk oli tutvustada vaimse kultuuripärandi nähtusi. Sündmusel oli 1500 külastajat. Töö annab ülevaate sündmuse korraldusprotsessist ja analüüsib seda. Korraldusprotsessis vastutasin haridus-, loengu- ja lavaprogrammi, sponsorluse, rohemajanduse ja teiste assisteerivate ülesannete eest. Päranduspeol osalenud jäid sündmusega rahule ning pidasid selle korraldamist valdkonnas tänuväärseks.

Võtmesõnad: mess, vaimne kultuuripärand, sündmuskorraldus

Abstract

Heritage Party of the Viljandi Heritage Festival

This thesis gives an overview of the organizational process of the Heritage Party, which took place as part of the Viljandi Heritage Festival. The Heritage Festival took place from October 1 - 5, 2024, and consisted of a conference, masterclasses, and the Heritage Party, a trade fair focused on heritage skills and practices, held on October 4 - 5, 2024. The Heritage Party featured lectures, a stage program, exhibitions, heritage sports competitions and an educational program, which welcomed school groups. The aim of the event was to present cultural heritage. The event attracted 1500 visitors. The thesis provides an overview and analysis of the event's organization process. I was responsible for the educational, lecture, and stage programs, sponsorships, green planning, and other assisting tasks. The event was well received by both participants and visitors, who considered it a valuable contribution to the field.

Keywords: fair, cultural heritage, event management

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
1. Organisatsioonianalüüs.....	5
1.1. Organisatsiooni ülevaade.....	5
1.2. Organisatsioonikultuur ja struktuur.....	7
2. Viljandi pärandusfestivali päranduspidu.....	9
2.1. Sündmuse eesmärgid.....	10
2.2. Sihtgrupp.....	12
3. Korraldusprotsess.....	12
3.1. Minu vastutusalad ja ülesanded.....	13
3.2. Sündmuse toimumine ja projekti lõpetamine.....	15
3.3. Projektimeeskond.....	16
3.4. Turundus.....	18
3.5. Eelarve ja rahastus.....	19
3.6. Riskianalüüs.....	20
4. Sündmuse mõjud.....	21
5. Sündmuse analüüs.....	22
6. Refleksioon.....	24
Kokkuvõte.....	27
Kasutatud allikad.....	28
Lisa 1. Lava- ja loenguprogramm.....	30
Lisa 2. Eelarve.....	31
Lisa 3. Riskianalüüs.....	32
Lisa 4. Päranduspeo fotod.....	35

Sissejuhatus

See lõputöö kirjeldab ja analüüsib Viljandi pärandusfestivali osana toimunud päranduspeo planeerimist ja läbiviimist. Pärandusfestival toimus esmakordselt 1.–10. oktoobril 2024 ning päranduspidu 4.–5. oktoobril 2024 Viljandi Spordihoones, Vabaduse platsil, Pärimusmuusika Aidas ja Bonifatiuse Gildis. Päranduspidu toimus pärandusalal, mis asus spordihoone uues saalis, fuajees ja Vabaduse platsil, ning parandusalal, mis asus spordihoone vanas saalis. Pärandusalal asus pärandoskuste ja -praktikate näituste- ja messiala. Parandusalal toimusid jätkusuutlikel praktikatel põhinevad parandustöötoad. Programmi kuulusid ka loengud, lavalised etteasted ja pärandspordivõistlused ning Pärimusmuusika Aidas toimuv Pärimusmuusika Lõikuspidu. Päranduspidu oli suunatud Viljandi linnarahvale, peredele ja koolinoortele kõikjalt Eestist. 4. oktoober oli pühendatud haridusprogrammile, millest olid oodatud osa saama kooligrupid.

Päranduspeo eesmärk oli tutvustada vaimset kultuuripärandit ja traditsioonilisi oskusi. Päranduspeo korraldamise lähtekoht oli korraldada mess, mille fookus on pärandoskustel ja -praktikatel, mitte toodetel. Lisaks oli eesmärk tuua sündmusele kokku UNESCO loovlinnade esindajad välisriikidest, professionaalsed käsitöömeistrid ja pärandikandjad Eestist ning ka valdkonnast huvitatud pered, Viljandi linnarahvas ja koolinoored kõikjalt Eestist.

Töö koosneb kuuest peatükist, kus analüüsin sündmuse korraldajat Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemiat, kirjeldan sündmust ning selle eesmärke ja sihtgruppi, annan ülevaate korraldustööst, kirjeldan mõjusid, analüüsin sündmuse planeerimist ja läbiviimist ning reflekteerin protsessi enda vaatepunktist. Minu vastutusosalad päranduspeol olid haridus-, lava- ja loenguprogramm, sponsorlus, rohemajandus ja logistikaplaan. Lisaks osalesin kujunduse, turunduse ning eelarvearuteludes ja täitsin teisi assisteerivaid ülesandeid.

1. Organisatsioonianalüüs

Viljandi pärandusfestivali korraldamine oli Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia (edaspidi TÜ VKA või kultuuriakadeemia) ja Eesti Pärimusmuusika Keskuse (edaspidi EPMK) koostöö. Sündmus kuulus Euroopa kultuuripealinna Tartu 2024 põhiprogrammi. Selles töös analüüsin sündmuse korraldajana TÜ VKAt, kes oli Viljandi pärandusfestivali ja päranduspeo peakorraldaja. Pärandusfestivali korraldamiseks loodi projektimeeskond, kuhu kuulusid nii TÜ VKA töötajad kui ka ülikoolivälised projektipõhised korraldajad.

Organisatsioon on ühiste eesmärkide nimel töötav ja terviklikult toimiv ühendus (Üksvärav, 2004). Organisatsiooni tunnused on eesmärk, strateegia, struktuur, tehnoloogia, kultuur, mikrokliima, missioon ja visioon (Alas *et al.*, 2005).

1.1. Organisatsiooni ülevaade

TÜ VKA sai alguse, kui 1952. aastal loodi raamatukogude ja kultuurimajade töötajate koolitamiseks Tallinna Kultuurharidusala Kool, mis juba 1960. aastal Viljandisse üle toodi. Nõukogude aja lõpus jõuti järeldusele, et aina rohkemate kõrgharidusega spetsialistide tõttu peavad ka kultuurivaldkonnas töötavad inimesed kõrghariduse omandama. Nii avati 1991. aastal Viljandi kultuurikolledž, kus said kõrghariduse raamatukogutöötajad, koori-, tantsu- ja ansamblijuhid, butafoor-dekoraatorid, valgus- ja helirezissöörid, näitejuhid ning teatritöö korraldajad. Aastal 2003 sai kultuurikolledžist kultuuriakadeemia, mis 2005. aastal ühines võimalikult kõrge õppekvaliteedi tagamiseks Tartu Ülikooliga. 2016. aastast kuulub TÜ VKA Tartu Ülikooli humanitaarteaduste ja kunstide valdkonda, olles valdkonna instituutidest suurim. (Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia [TÜ VKA], 2021)

Organisatsiooni missioon on alus ühiste eesmärkide poole töötamisele ning see on tihedalt seotud organisatsiooni väärtuste ja tuumikkompetentsiga (Alas *et al.*, 2005). Missioon kirjeldab, miks organisatsioon tegutseb ja eksisteerib (Alas, 2008). Hea missioon on sõnastatud lühidalt ja arusaadavalt, kuid mõjusalt. Organisatsiooni visioon kirjeldab, milleni organisatsioon pürgida tahab. (Alas *et al.*, 2005) TÜ Viljandi kultuuriakadeemia 2022.–2025. aasta arengukavas (2022, lk 2) on välja toodud järgmine: “Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia võimaldab omandada Tartu Ülikooli kvaliteedimärgiga kõrghariduse, pakkudes võimalusi õppida tundma omakultuuri, kogeda ühtset identiteeti ja leida suhtlusvõrgustik kogu eluks”. Lisaks pakub TÜ VKAs õppimine alternatiivi akadeemilisele Tartule ja rutakale Tallinnale ning ühendab õppetöös pärimuse ja tänapäeva,

rahvuslikkuse ja rahvusvahelisuse, teadus- ja kunstiloome, teooria ja praktilised lahendused. (TÜ VKA, 2022)

Samas arengukavas on TÜ VKA nägemus 2030. aastaks pakkuda kõrgel tasemel haridust ja paindlikke võimalusi ning ühendab pärandkultuuri tehnoloogia ja uuenduslikkusega. Erialade koostoime loob unikaalse õppekeskkonna, kus valitseb loov ja avatud vaimsus. Kultuuriakadeemia ruumid toetavad õpilaste arengut ning individuaalset ja rühmatööd. Lisaks on TÜ VKA oma põhivaldkondades juhtiv kompetentsikeskus, mis toetab kohalikku arengut. (TÜ VKA, 2022)

Kultuuriakadeemia strateegilised eesmärgid on järgmised:

1. Õppekavade arendus:

TÜ VKA õppekavad loovad kultuuri- ja ühiskonnaellu olulist väärtust, võimaldades paindlikku õpiteed ja eri valdkondade lõimumist.

2. Teadus- ja arendustegevus ning loometöö:

TÜ VKA teadus- ja arendustegevuse ning loometöö mõju on nähtav nii kultuurivaldkonnas kui ka ühiskonnas laiemalt.

3. Koostöö ja võrgustikud:

TÜ VKA on hinnatud koostööpartner mitmesuguste võrgustike ja algatuste edendamisel ning valdkondliku ja regionaalse võimekuse rakendamisel.

4. Organisatsioon:

TÜ VKA on avatud suhtluskultuuriga organisatsioon, mis väärtustab loovust ja inimeste suhet ümbritseva kultuuriruumiga.

5. Keskkond:

TÜ VKA tegevusi toetab nii füüsiline kui ka virtuaalne mõtestatud ruum. (TÜ VKA, 2022 lk 5)

TÜ VKA eesmärgid tulenevad selle missioonist ja visioonist. Kolmas eesmärk on seotud sündmuskorraldusega, mille oluliste tegevuste hulka kuuluvad kommunikatsiooni- ja turundusstrateegia koostamine suurürituste korraldamiseks, koostöö Eesti tippkultuurisündmustel, Viljandi linnavalitsuse ja Viljandi Omavalitsuste Liiduga ning rahvusvahelise koostöö arendamine. (TÜ VKA, 2022)

TÜ VKA korraldab iga-aastaselt kooli õppeaastaga seotud sündmusi, mille seas on näiteks õppeaasta avaaktus ja TÜ VKA lõpuaktus. Kuna TÜ VKA tudengid peavad oma õpingute jooksul leidma õpitule praktilisi väljundeid, siis korraldab kultuuriakadeemia ka mitmeid õppetööga seotud sündmusi. Seal lõimuvad erinevad õppekavad ja erialad omavahel

ning tudengid saavad oma õpitud teadmisi ja oskusi praktiliselt kasutada ning näidata. Sellised sündmused on näiteks pärimus- ja rütmimuusika erialade tudengite ansamblite kontsertsari "MADE" ja lõpetajate diplomikontsertide festival "Finale", etenduskunstide õppekava festival "Värske kraam Viljandist" ja lõpetajate diplomilavastused. Kõik eelmainitud õppetööga seotud sündmused on avalikud ja paljud neist toimuvad Viljandis, rikastades linna kultuurielu. TÜ VKA on eelnimetatud eesmärki täitnud ka tehes koostööd Viljandi linnavalitsuse ja Sakala Keskusega, kellega koostöös korraldati kontsert-lavastus Eesti Vabariik 106 tähistamiseks. TÜ VKA ja Viljandi linn on koostööd teinud ka Viljandi parandusfestivali korraldades, mis oli osa paranduspeost. TÜ VKA tudengitel on võimalik osaleda mitmetes rahvusvahelistes projektides, näiteks pärimusmuusikute võrgustiku TUNE intensiivnädalatel. Lisaks korradab TÜ VKA rahvusvahelistele osalejatele suunatud käsitöölaagrit Craft Camp. (TÜ VKA, *s.a.*)

1.2. Organisatsioonikultuur ja struktuur

Organisatsiooni struktuur tuleneb vajadusest eesmärkide poole töötamisel tööülesandeid jagada (Alas *et al.*, 2005). Struktuuri loomise eesmärk on võimalikult efektiivne tööjaotus, mis peaks organisatsioonis muudatuste ja uuenduste edukaks läbiviimiseks olema paindlik (Alas, 2008). Struktuuri kasu avaldub organisatsiooni efektiivsuses, organisatsiooni eri osade koostöös, paindlikkuses ja kohanemisvõimes ning bürokraatia vähenemises (Alas *et al.*, 2005).

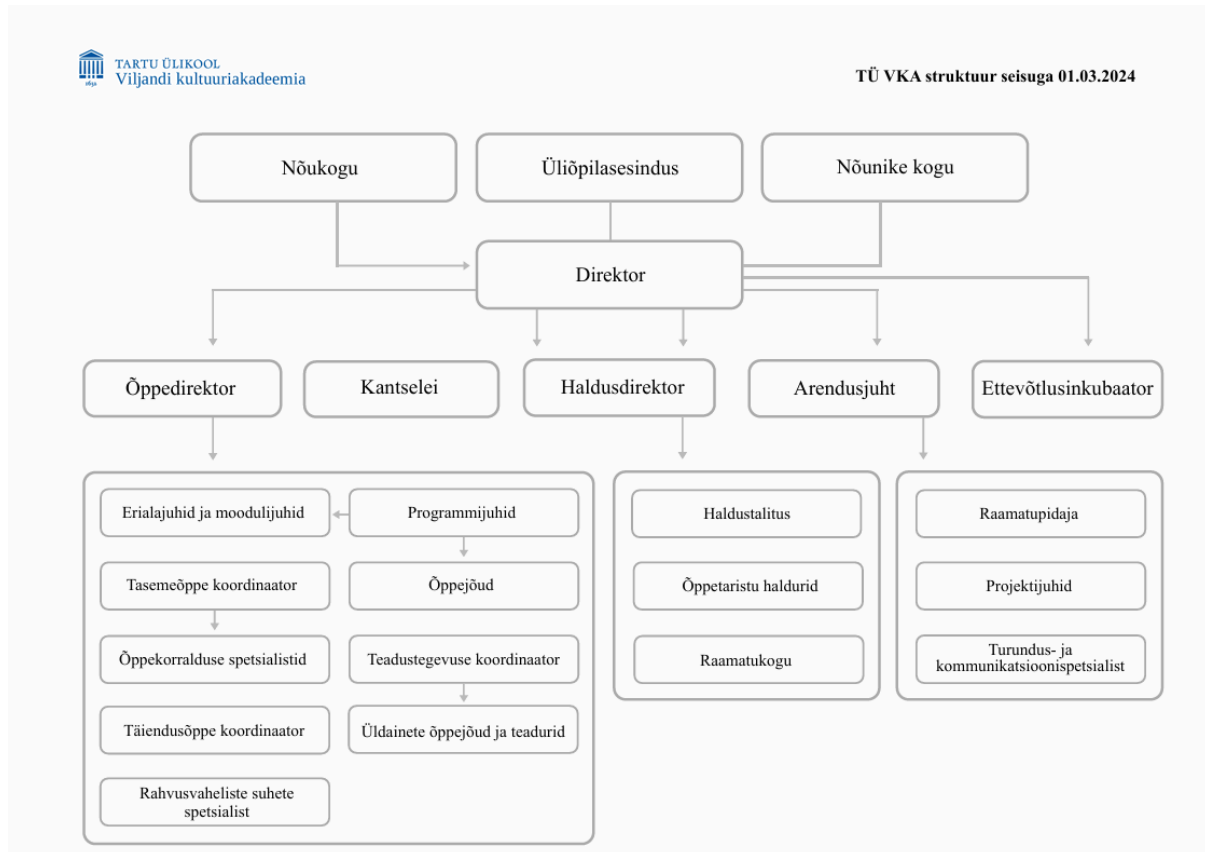
TÜ VKA on Tartu Ülikooli humanitaarteaduste ja kunstide valdkonda kuuluv kolledž, mille tegevusele kohaldub ülikooliseadus, Tartu Ülikooli seadus, Tartu Ülikooli põhikiri, TÜ VKA põhikiri ja arengukava (TÜ VKA, 2021).

TÜ VKA kõrgeim organ on nõukogu (vt joonis 1), kes määrab kooli arenguprioriteedid, kinnitab ja jälgib eelarvet, otsustab õppe-, teadus- ning arendustöö küsimuste üle, valib lektorid ja teised töötajad. Nõukogusse kuulub 21 õppekavade ja üliõpilaste esindajat. Nõukogu esimees on töö kirjutamise ajal TÜ VKA direktori kohusetäitja ja õppedirektor Kadri Steinbach. Tavapäraselt on esimees direktor. (TÜ VKA, 2021)

Nõunike kogu on nõuandev organ, mis annab vähemalt kord aastas kultuuriakadeemia tegevusele hinnangu. See seob kultuuriakadeemia tegevust puudutavates küsimustes kultuuriakadeemia, Tartu Ülikooli juhtorganid, tööandjad ja ühiskondlikud organisatsioonid. Kogusse kuulub kuni 11 TÜ VKA tegevusvaldkonda kuuluvate oluliste tööandjate ja partnerite esindajat ning rektori määratud isik. Nõunike kogu kinnitatakse kolmeks aastaks

ning vähemalt kord aastas annab TÜ VKA direktor kogule kooli tööst ülevaate. (TÜ VKA, 2023)

Joonis 1. TÜ VKA struktuur. (TÜ VKA, 2021)

TÜ VKA juhatuse ja valitsuse tööülesandeid kehtivates dokumentides fikseeritud ei ole. Mõlemad neist on väljakujunenud töörühmad TÜ VKA igapäevaste küsimuste lahendamiseks ja otsuste tegemiseks (Kanep, e-kiri 16. mai 2025). Kultuuriakadeemia juhatusse kuuluvad haldusdirektor Reevo Maidla, arendusjuht Anu Puulmann ning direktori kohusetäitja ja õppedirektor Kadri Steinbach (TÜ VKA, 2021). Valitsusse kuuluvad juhatuse ja õppekavade programmijuhid (Kanep, e-kiri 16. mai 2025).

2024. aasta jaanuaris kuulutas Tartu Ülikool välja konkursi TÜ VKA direktori leidmiseks perioodiks 01.08.2025–31.07.2030 (TÜ VKA, 2025). Aprillis toimus direktori kandidaatide debatt ja 30. mail valib ülikooli senat uue direktori (Lupp, 2025).

TÜ VKAs on viis rakenduskõrgharidus- ja kolm magistriõppe õppekava. Nende sisu ja arengu eest vastutavad programmijuhid. (TÜ VKA, 2021)

2. Viljandi pärandusfestivali päranduspidu

Viljandi pärandusfestival toimus esmakordselt 1.–5. oktoobril 2024 TÜ VKAs, Viljandi Spordihoones, Bonifatiuse Gildis, Vabaduse platsil, Pärimusmuusika Aidas ja teistes paikades Viljandis. Viljandi pärandusfestivali juht oli TÜ VKA pärandtehnoloogia õppekava programmijuht Ave Matsin. Töö analüüsib pärandusfestivali raames toimunud päranduspidu, kuid annab konteksti loomiseks ülevaate ka kogu pärandusfestivalist.

Pärandusfestivali juhatas sisse 4. septembrist 4. oktoobrini Viljandi Kunstikooli eestvedamisel toimunud sündmuste sari “Kunstikool pärib...”, kus võeti tähelepanu alla pärimuslikud väärtused. (TÜ VKA, *s.a.*)

1.–2. oktoobril toimus rahvusvaheline konverents “Pärand kestliku kogukonna teenistuses”. See oli suunatud eriala professionaalidele ja teoreetikutele. Konverentsil käsitleti pärandit kui väärtust ja arutati, kuidas aitab kultuuripärand jätkusuutlikke lahendusi leida. Konverents oli Eestis esimene omataoline, sidudes suures ulatuses pärandi ja jätkusuutlikkuse. (TÜ VKA, 2024)

3. oktoobril toimusid rahvusvahelised meistriklässid, mis olid suunatud eriala professionaalidele ja üliõpilastele. Meistriklässid andsid võimaluse vahetada rahvusvahelisi kontakte ja kogemusi. (TÜ VKA, 2024)

4.–5. oktoobril toimus festivali kulminatsioonina päranduspidu. Päranduspidu toimus Viljandi Spordihoones, Vabaduse platsil, Bonifatiuse Gildis ja Pärimusmuusika Aidas. Sündmusel osales kokku üle 300 pärandi ja jätkusuutlike praktikate tutvustaja (edaspidi osaleja). 4. oktoober oli pühendatud haridusprogrammile, kus osalesid kooligrupid kõikjalt Eestist. 5. oktoobri programm oli suunatud Viljandi linnarahvale ning peredele ja üksikkülastajatele kõikjalt Eestist. Osalemine oli kõigile tasuta. Kahe päeva jooksul külastas spordihoones päranduspidu 1500 külastajat, kellest 400 olid haridusprogrammis osalevad koolinoored. Päranduspidu oli jagatud pärandusalaks, mis asus spordihoone uues saalis, fuajees ja Vabaduse platsil ning parandusalaks, mis asus spordihoone vanas saalis. Pärandusalal asus pärandoskuste ja -praktikate ning UNESCO vaimse kultuuripärandi näituste- ja messiala, kus osalesid ka neli rahvusvahelist UNESCO loovlinnade võrgustiku esindust. Parandusalal toimus parandusfestival, mis on Viljandis ka eelnevatel aastatel toimunud (Remann, 2023).

Lisaks näitustele ja messile toimusid päranduspeol pärandspordivõistlused, loengud ja lavaprogramm. Laval astusid üles Pärimusmuusika Lõikuspeo muusikud ja päranduspeol osalevad pärandi tutvustajad.

Mõlemal õhtul jätkus programm Pärimusmuusika Aidas Pärimusmuusika Lõikuspeol, mis oli sellel aastal osa päranduspeost. Seal jagati pärimusmuusika auhindu Etnokulpe, toimusid kontserdid ja pärimusmuusika jämm. (Eesti Pärimusmuusika Keskus, *s.a.*)

Tiimikoosolekutel väljendas festivali juht Ave Matsin päranduspeo algatamise põhjusena soovi korraldada esimene omataoline päranduskuste ja -praktikate mess. Tavaliselt on messide väljapanekus peamiselt esemed, kuid päranduspeol soovisime, et seal oleksid pigem oskused, mida igapäevaelus kasutada saab. Lisaks, tuua ühte sündmusesse kokku rahvusvahelised UNESCO loovlinnade esindajad, professionaalsed käsitöömeistrid ja pärandikandjad Eestist, valdkonnast huvitatud pered, linnarahvas ja koolinoored kõikjalt Eestist. (meeskonna koosoleku protokoll 16. mai 2024)

Pärandusfestival ja päranduspidu pöörasid tähelepanu traditsioonidele ja pärandile, mille kaudu on võimalik ka tänapäevastele probleemidele lahendusi leida. Sellest tulenes ka festivali sõnum “pärand parandab”. Festival oli Viljandi esimene rahvusvaheline koostööprojekt UNESCO loovlinnade võrgustiku liikmena. (TÜ VKA, 2024) See lõi väärtust UNESCO loovlinnade võrgustiku esindajatele üle maailma, tugevdades nendevahelisi suhteid. Eriala professionaalidele, käsitöölisele, teoreetikutele ja muusikutele Eestis andis festival võimaluse kohtuda kolleegidega, vahetada mõtteid ja ideid ning luua uusi kontakte ja koostöid. Küllastajatele tuletas päranduspidu meelde pärimuse olulisust ning näitas võimalusi jätkusuutlike traditsiooniliste töövõtete ja praktikate kasutamiseks igapäevaelus. Samuti tutvustati neid koolinoortele, kelle harjumused ja väärtused veel kujunevad, mistõttu on neid lihtsam suunata kestlike ja teadlike valikute poole. (meeskonna koosoleku protokoll 16. mai 2024)

2.1. Sündmuse eesmärgid

Eesmärk on alati konkreetne ja selle saavutamist saab hinnata projekti lõpus. Eesmärgi sõnastamisel on üks võimalus järgida SMART- mudelit, mille tulemusena on sõnastatud eesmärk konkreetne (*specific*), mõõdetav (*measurable*), saavutatav (*achievable*), asjakohane (*relevant*) ja tähtajastatud (*timely*). (Perens, 2019)

Tabel 1. Päranduspeo eesmärgid.

Eesmärk	Mõõdik	Tulemus
Toimub mess, mis keskendub päranduskustele ja -teadmistele mitte toodetele.	Messi toimumine, kus päranduskuseid esitletakse rohkem kui tooteid	Toimus teadaolevalt esimene mess, kus müügihindade protsent oli esitluspindade hulgast oluliselt väiksem: toimus 48 töötuba ja kohal oli 68 pärandi esitluspinda ning 35 müügihindu.
Sündmuse raames tehakse rahvusvahelist koostööd UNESCO loovlinnade võrgustikuga.	Rahvusvaheliste UNESCO loovlinnade võrgustiku esinduste arv messil	Päranduspeol osales neli UNESCO loovlinnade võrgustiku esindust välisriikidest.
Toimub sündmus, kuhu on kokku toodud nii rahvusvahelised UNESCO loovlinnade esindajad, professionaalsed käsitöömeistrid ja pärandi kandjad Eestist ja teiselt poolt valdkonnast huvitatud linnarahvas ja pered üle Eesti ning koolinoored.	Päranduspeol osalenud rahvusvaheliste UNESCO loovlinnade esindajate, Eesti professionaalsete käsitöömeistrite ja pärandi kandjate arv ning messi külastajate, sh. haridusprogrammis osalenud koolinoorte arv	Päranduspeol osales üle 300 pärandikandja, kelle hulgas oli neli rahvusvahelist esindust. Sündmust külastas kokku 1500 inimest, kellest 400 olid haridusprogrammis osalenud koolinoored.
Päranduspeol on kahe päeva jooksul kokku 3000 külastajat, kellest 1000 on haridusprogrammis osalevad koolinoored.	Päranduspeo külastajate ja haridusprogrammis osalejate arv	Päranduspeol oli kahe päeva jooksul kokku 1500 külastajat, kellest 400 osalesid haridusprogrammis.

Päranduspeo eesmärgid olid väga tihedalt seotud TÜ VKA strateegilise eesmärgiga: “TÜ VKA on hinnatud koostööpartner mitmesuguste võrgustike ja algatuste edendamisel ning valdkondliku ja regionaalse võimekuse rakendamisel” (TÜ VKA, 2022, lk 5). Selle eesmärgiga seotud oluliste tegevuste hulka kuuluvad muuhulgas koostöö Eesti tippkultuurisündmustel, Viljandi linnavalitsuse ja Viljandi Omavalitsuste Liiduga, osalemine Euroopa kultuuripealinna Tartu 2024 programmis ning UNESCO loovlinnade võrgustiku tegevuses ja rahvusvaheliste suhete edendamine. Päranduspeo korraldamisel olid kõik nimetatud tegevused esindatud. Lisaks täitsime TÜ VKA teisi strateegilisi eesmärke, lõimides erialasid projekti eri erialade tudengite kaasamise kaudu ja suurendades TÜ VKA nähtavust kultuurimaastikul (TÜ VKA, 2022).

2.2. Sihtgrupp

Selleks et suurendada publikuarvu ja tõhusalt turundust teha, peab tundma oma sihtgruppi. Kultuuriorganisatsioonide lihtsaim võimalus selleks on turu segmenteerimine demograafiliste ja geograafiliste erinevuste põhjal. Samuti saab publiku jaotada entusiastideks ja juhuslikeks külastajateks ning liigitada neid sündmuselt saadava hüve kaudu. Lisaks on võimalus segmente omavahel kombineerida. (Kolb, 2005) Päranduspeo sihtgrupid olid järgmised:

- koolinoored ja nende õpetajad nii Viljandimaalt kui mujalt Eestist;
- Viljandi linnarahvas ja pered kõikjalt Eestist, kes on huvitatud Eesti kultuuripärandist, käsitööst ja jätkusuutlikest lahendustest või soovivad nendega tutvuda;
- kultuuripärandi kandjad, professionaalsed käsitöölised, jätkusuutlike praktikate ja lahenduste praktiseerijad kõikjalt Eestist;
- professionaalid rahvusvahelistest UNESCO loovlinnadest, kes osalesid Viljandi pärandusfestivali konverentsil või meistriklassides ja said osa ka päranduspeost.

Meeskonna jaoks oli oluline noorte kaasamine, kuna harjumuste ja põhimõtete kujundamine algab noorest east. Seetõttu pühendasime päranduspeo esimese päeva haridusprogrammile, millest olid oodatud osa saama kooligrupid. Sellel päeval toimunud töötoad, loengud ja lavaprogrammi kujundasime selliselt, et kõigile kooliastmetele oleks päeva jooksul eakohaseid tegevusi.

Kooligrupidelt ja teistelt külastajatelt saime tagasisidet suusõnaliselt ja keskkonnas Google Forms loodud küsimustike kaudu. Päranduspeol osalenud pärandi ja jätkusuutlike praktikate tutvustajatelt saime tagasisidet suusõnaliselt ja meili teel.

3. Korraldusprotsess

Projekti saab jagada neljaks etapiks: käivitamine, planeerimine, elluviimine, lõpetamine. Käivitamise faasis pannakse paika, mida saavutada tahetakse, seatakse eesmärgid, sõnastatakse sihtgrupid ja kaardistatakse piirangud. (Orav, *s.a.*)

Mina liitusin päranduspeo projekti tiimiga 2024. aasta mais. Selleks hetkeks oli Viljandi pärandusfestivali ja sellega koos päranduspeo projekti käivitatud ja planeeritud juba pea poolteist aastat. Selle aja jooksul seati festivali eesmärgid ja peamised sihtgrupid, pandi paika festivali üldine ajakava, leiti suurimad rahastajad ja loodi tuumikmeeskond. Selle perioodi jooksul olid mitmed projektimeeskonna liikmed vahetunud.

Soovisin päranduspidu korraldada, kuna olen huvitatud pärimuskultuurist ja pean seda oluliseks. Olin varasemalt mitmeid pärimusmuusika ja -kultuuri sündmusi korraldanud ning neist osa võtnud, tänu sellele olin tuttav selle kogukonna ning skeenega.

Minu vastutusalad olid päranduspeo haridusprogramm, lavaprogramm, loenguprogramm, sponsorid, rohemajandus ja logistikaplaan. Lisaks osalesin kujundust, turundust ja eelarvet puudutavates aruteludes ning täitsin teisi assisteerivaid ülesandeid.

3.1. Minu vastutusalad ja ülesanded

Planeerimisfaasis vastatakse küsimustele – kes?, mida?, millal?, kuidas?. Selle jaoks kaardistatakse vajalikud tegevused, luuakse meeskond, planeeritakse ressursid ja koostatakse tegevuskava ning eelarve. Elluviimise etapis teostatakse planeeritu, jälgitakse tegevuste täitmist, vajadusel tehakse muudatusi. (Orav, *s.a.*) Projekti planeerimise ja elluviimise juures on oluline tööriist tegevuskava ehk ajakava, millega püütakse tagada projekti tegevuste võimalikult täpne realiseerumine (Perens, 2019). Päranduspeo korralduse ajakava koostas planeerimise faasis projektijuht. Sellest lähtuvalt koostas oma tööülesandeid puudutava detailsema ajakava.

Kui liitusin projektiga, täpsustasin koos meeskonnaga haridusprogrammi sihtgrupi ja selle optimaalse suuruse – 1000 koolinoort ja nende õpetajad Viljandimaalt ja mujalt Eestist. Haridusprogrammis osalemiseks avasime registreerimise 2023/2024 kooliaasta lõpus. Haridusprogrammi osana algatasin ning planeerisin lasteaialastele ja algkooliõpilastele suunatud kunstikonkursi “Kratt-Pärandaja”, mis avanes kuu enne pärandusfestivali ja oli osa festivali turundusest. Konkursile saadeti pea 200 tööd, mida oli oodatust rohkem. Nendest 47 jõudis Viljandi Linnaraamatukokku näitusele. Näitusetööd valis välja päranduspeo tuumiktiim (vt peatükk 3.3.). Kunstikonkursi korraldamiseks võtsin endale appi assistendi, kes kogus laste teosed süstemaatiliselt kokku ja aitas korraldada näitust.

Haridusprogrammi sisu planeerimisel otsustasin lisaks töötubadele luua ka loenguprogrammi, mis kasvas algselt planeeritud paarist loengust kaks päeva väldanud eraldiseisvaks loenguprogrammiks. Kahe päeva jooksul toimus viies kohas kokku 21 loengut (vt lisa 1). Väiksemates ruumides toimunud loengutes osalemiseks tegin eelregistreerumisvormi, et inimeste hulka piirata. Eelregistreerimata inimestel oli võimalik neis osaleda vabade kohtade olemasolul.

Lavaprogrammi koostas koostöös EPMKga. Laval esinesid päranduspeol osalevad pärandi tutvustajad ja Pärimusmuusika Lõikuspeo programmis üles astuvad artistid.

Lõikuspeo artiste koordineeris EPMK noortevaldkonna projektijuht. Päranduspeol esitlus- või müügipinda kasutama, töötuba läbi viima ning näituse ja lavalise etteastega osalema kandideeriti peamiselt läbi registreerimisvormi. Kuna registreerunuid, kes soovisid laval üles astuda või loengut pidada, oli vähe, siis võtsin potentsiaalsete esinejatega ise ühendust. Selleks et programm oleks mitmekülgne ja kvaliteetne, pidasin programmi planeerimisel nõu festivali juhiga, kes andis esinejate ja loengupidajate osas soovitusi. Minu ülesanne oli ka leida päevajuht, kes päranduspeol inimeste meelt lahutas ja programmi kohta infot andis.

Festivaliüleselt vastutasin ka rohemajanduse ja sponsorluse eest. Pärandusfestivalil käsitletavat teemat olid tihedalt seotud jätkusuutlikkusega ning seetõttu oli meie tiimile korralduse juures oluline, et ka sündmuse ökoloogiline jalajälg oleks väike. Rohepealikuna lähtusin oma töös “Keskkonnahoidlike sündmuste korraldamise juhendist” (Acento *et al.*, 2025). Mõtlesin kõik keskkonda puudutavad teemad läbi, korraldasin jäätmete liigiti kogumise, jagasin meeskonnaliikmetele rohemajanduse põhimõtete alast infot ja olulisi tähelepanekuid ning jälgisin nende järgimist. Lisaks koondasin jätkusuutlikkusega seotud info tekstideks, mida meeskonnaliikmed festivalil osalevatele pärandikandjatele ja parandajatele kommunikeerisid. Koostasime ka soovitusi, mida pärandusfestivali kommunikatsioonis kasutasime. Kujundusmeeskond kasutas ruumi kujundamisel korduvkasutatavaid elemente ning taaskasutatud ja looduslikke materjale. Eelistasime alati kohalikke teenusepakkujaid ning turundusmaterjale printisime piiratud koguses. Päranduspeol olid kohapeal ka toitlustajad, kellest osad pakkusid vegantoitu. Kuna toitlustajaid oli kahe päeva jooksul kokku vaid viis, siis leppisime kokku, et korduvkasutatavad nõud võtavad toitlustajad ise kaasa.

Vastutasin sponsorite leidmise, nendega suhtlemise ja kokkulepete sõlmimise eest. Sponsorid täitsid meeskonna ja vabatahtlike kingikotid ning seejuures lähtusin põhimõttest, et kingikottides oleksid ainult söödavad meened, mis on keskkonda säästvam valik. Pärandusfestivali sponsorid olid Kadarbiku Kõõgivil OÜ, Pühaste Pruulikoda OÜ, Nordmel OÜ ja A. Le Coq AS.

Minu vastutusala oli ka päranduspeo logistikaplaani koostamine ning selle teostuse järgimine. Logistikaplaani loomisel tegin tihedat koostööd ehitustiimi juhiga, kelle juhtimisel transporditi inventari ja ehitati üles päranduspeo ala. Kuna päranduspeo ala ülesehitamine ja mahavõtmine oli mahukas töö, kuid seda pidi olude sunnil tegema piiratud ajaga, siis oli selle täpne logistika oluline. Toimunut analüüsides mõistan, et logistika ja ülesehituse planeerimine oleks võinud teha ehitustiim, kuna sellisel juhul oleks kommunikatsiooniahel olnud lühem.

Lisaks nendele valdkondadele abistasin pärandusalal erinevate assiteerivate ülesannetega. Otsisin telke, mis Vabaduse platsile üles pandi ja küsisin nende pakkumisi, aitasin alal vajaminevat tehnikat ja mööblit leida, aitasin meeskonda pärandspordivõistluste koordinaatorit kaasata ja muud.

Osalesin tuumiktiimi (vt peatükk 3.3.), ruumikujunduse, turunduse ja eelarve planeerimise koosolekutel ja aruteludes. Tuumiktiimi koosolekutel arutasime sündmuse korraldamist puudutavate küsimuste üle ja otsustasime ühiselt, millised valikud oleksid päranduspeo jaoks parimad. Ruumikujunduse aruteludes rääkisin kaasa päranduspeo kujunduse ja valguslahenduste kontseptsiooni loomisel. Turunduskoosolekutel arutasin, kuidas haridusprogrammi koolidele turundada. Lisaks mõtlesin kaasa, kuidas päranduspeo eri alasid ja ruume kommunikatsioonis nimetada ning millisel kujul ja milliste tegevustega programmi sisu kommunikeerida. Eelarve osas rääkisin kaasa programmi ja rohemajandust puudutavatel teemadel. Lisaks otsisin mitterahalist toetust toodete näol sponsoritelt, kes täitsid vabatahtlike ja meeskonna kingikotid.

3.2. Sündmuse toimumine ja projekti lõpetamine

Sündmuse toimumise ajal jälgisin loengute ja lavaprogrammi toimumist ning juhendasin vabatahtlikke ja päevajuhti. 4. oktoobril oli päranduspeo ala külastajatele avatud kell 11.00–18.00 ja 5. oktoobril kell 10.00–17.00. Lavaprogrammi raames läks igal täistunnil lavale esineja, kellel oli etteasteks kuni 40 minutit. Loengud toimusid kahel päeval viies asukohas, mis paiknesid spordihoone kolmes ruumis, Bonifatiuse Gildis ja Viljandi Muuseumis. Loengute kava koostamisel jälgisin, et need jaotuksid ühtlaselt.

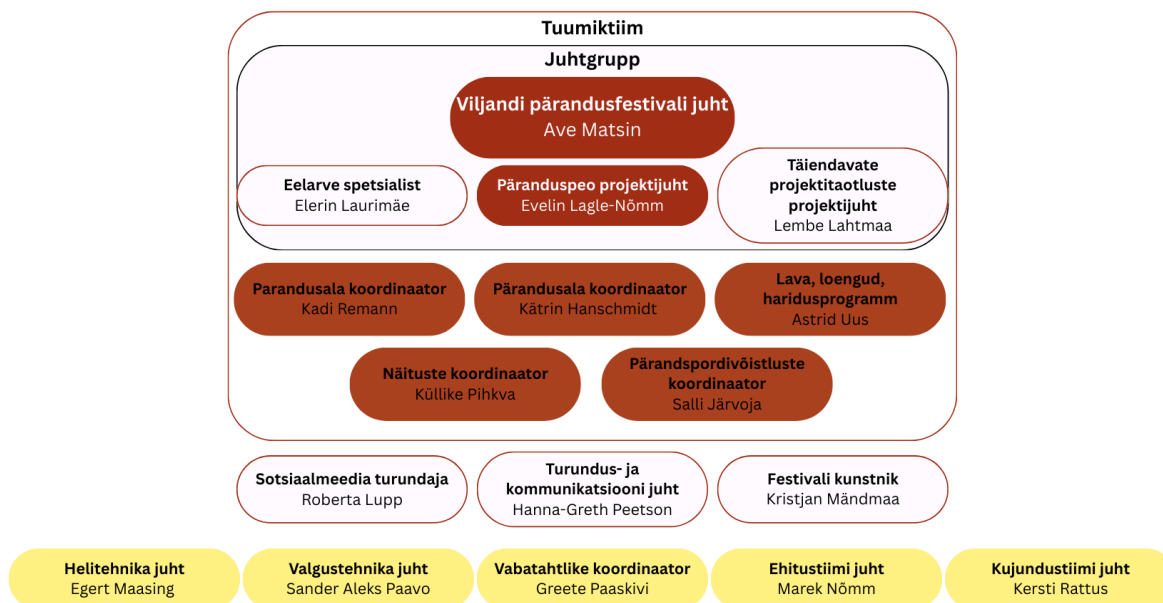
Lõpetamise faasis lõpetatakse tegevused, analüüsitakse toimunut ja tehakse aruandlus (Orav, *s.a.*). Siis tänasin osalejaid, kogusin tagasisidet ning tegin sellest ja toimunust kokkuvõtte. Osalejad ja külastajad jäid päranduspeoga rahule ning andsid sündmusele positiivset tagasisidet. Nende arvates oli programm mitmekesine, huvitav ja hariv.

Korraldusmeeskonnaga toimus tänuõhtu ja tagasisidekoosolek, kus analüüsisime sündmust, arutasime, mis läks hästi, mida jälgida järgmiste projektide juures ning mida teha teisiti. Meeskond arvas külastajatelt ja osalejatelt saadud tagasiside põhjal, et sündmus õnnestus ja täitis oma eesmärgi. Olime rahul, et korraldasime uudse sündmuse, milletaolist pole Eestis varem toimunud. See muutis korraldusprotsessi küll oluliselt keerukamaks, kuna polnud millestki eeskuju võtta, kuid pingutus oli seda väärt.

3.3. Projektimeeskond

Projekti läbiviimiseks koostatakse tavaliselt eraldi töögrupp, mis sõltub projekti spetsiifikast, tööde tegemiseks vajalikest kvalifikatsioonidest ja erialateadmistest. Projektigrupi eelised on eri erialade spetsialistide kaasamine ja riskide vähendamine tänu liikmete suuremale hulgale. (Perens, 2019) Päranduspeo projektimeeskonda kuulusid TÜ VKA põhipalgalsed töötajad, TÜ VKA tudengid ja projektipõhiselt kaastatud meeskonnaliikmed väljastpoolt kultuuriakadeemiat. Viljandi pärandusfestivali juhtgruppi kuulusid neli inimest, kes vastutasid kõigi festivali osade toimumise eest. Päranduspeo tuumiktiimi kuulus seitse inimest (vt joonis 2). Tuumiktiimiga arutasime läbi kõik olulised päranduspidu puudutavad küsimused ja vastutasime programmi ja päranduspeo korraldustegevuste eest. Minu vastutusalasse kuulusid rohemajandus, sponsorlus ja logistikaplaan. Koos vabatahtlikega kuulus päranduspeo meeskonda 53 inimest. Mitmed meeskonnaliikmed osalesid ka ülejäänud pärandusfestivali korraldustöös.

Joonis 2. Päranduspeo meeskonna struktuur olulisemate positsioonidega. (autori joonis)

Väljastpoolt organisatsiooni spetsialistide kaasamine tagab parema tulemuse tänu tiimisisestele laialdasematele kogemustele ja teadmistele (Perens, 2019). Olulise koostööpartneri ja spetsialistina kaasasime Viljandi spordihoones pärandusalal messi korraldamiseks Bonifatiuse Gildi juhatuse liikme tema laatade ja messide korraldamise kogemuse pärast. EPMK poolt oli päranduspeo korraldamise ja minu tööga seotud EPMK noortevaldkonna projektijuht, kes kaaskureeris lavaprogrammi.

Projektigrupis võivad probleemid tekkida sobivate töötajate leidmisega ning projektitöö võib takistada tavatöö tegemist (Perens, 2019). Kuna sündmuse toimumise ajal ei olnud TÜ VKA siseselt piisavalt tehnilist-, inim- ja ajaressurssi kõigi ülesannete täitmiseks, siis pakkus helitehnilist teenindamist ettevõtte Mulgikontsert OÜ ning turunduse ja kommunikatsiooni eest vastutas ettevõtte Kultuurikõla OÜ.

Päranduspeo projektijuhtimist võib iseloomustada kooperatiivse juhtimisstiilina, mis loob konstruktiivse töökeskkonna. Sellist juhtimisstiili iseloomustab juhtimine kooskõlastamise abil, otsuste ühine väljatöötamine, tööülesannete täpne jaotamine, projektijuhi pidev kättesaadavus, kõigi meeskonnaliikmete informeerimine protsessi käigus, vähene bürokraatia ja saavutuste hindamine. (Perens, 2019) Kuigi ma ei olnud sündmuse projektijuht, siis sain tänu sellisele juhtimisstiilile kõigis projekti etappides ja valdkondades kaasa rääkida ja otsustusprotsessides osaleda. Kõik suuremaid otsuseid puudutavad küsimused arutasime läbi tuumiktiimi koosolekul, kus kõigil osalejatel oli võimalus kaasa rääkida.

Peamiste infokanalitena kasutasime e-maili ja sündmuse teostamise faasis telefoni. Koosolekud toimusid tuumiktiimiga ja valdkondade kaupa eraldi peamiselt veebiplatvormil Zoom või kultuuriakadeemias kohapeal. Projektiga seotud töödokumendid koondasime veebikeskkonda SharePoint, millele oli ligipääs kogu tuumiktiimil.

Mina juhtisin programmiga seoses viieliikmelist meeskonda (tehnikud, päevajuht, kunstikonkursi assistent). Lisaks tegin tihedat koostööd lavaprogrammi koostamisel EPMK noortevaldkonna projektijuhtiga, loenguprogrammi koostamisel parandusala koordinaatoriga ja logistikaplaani koostamisel ehitustiimi juhiga. Rohemajanduse ja sponsorluse osas toimus tihe koostöö projektijuhtidega. Kuid nendes valdkondades vastutasin lõplike otsuste eest siiski mina.

Ka oma töös kasutasin Perensi (2019) kirjeldatud kooperatiivset juhtimisstiili. Informeerisin tiimiliikmeid kogu protsessi jooksul pidevalt ja süsteemselt ning usaldasid neid. Teadsin, et meeskond koosneb oma ala professionaalidest, kes tunnevad oma vastutusala.

Sündmuse ajal juhtisin ka kaheksat vabatahtlikku, kelle oli graafiku alusel tööle määranud vabatahtlike koordinaator. Minu meeskonda kuuluvad vabatahtlikud võtsid vastu esinejaid ja külastajaid, jälgisid jäätmete sorteerimist ja prügikastide tühjendamist. Saatsin vabatahtlikele enne sündmuse toimumist infodokumendid, kus kirjeldasin nende tööülesandeid, sündmuse programmi ja jagasin muud vajalikku infot. Samuti kohtusin

vabatahtlikega enne sündmuse toimumist ja nende vahetuse alguses ning jagasin tööülesannete kohta lisainfot.

3.4. Turundus

Turundustegevuse edukaks läbiviimiseks luuakse turundusplaan, milles püsitatakse selge eesmärk ja strateegiad selleni jõudmiseks (Loov Eesti, *s.a.*). Pärandusfestivali ja päranduspeo turunduse ja kommunikatsiooni tegemiseks kaasati turundus- ja kommunikatsiooniettevõtte Kultuurikõla, kes lõi lähtuvalt sihtrühmast festivalile turundus- ja kommunikatsiooniplaani ning vastutas sõlmitud lepingu kohaselt nende täitmise eest. Koostöös Kultuurikõlaga tegelesid turundusega kaasvalt projektijuhid ning sotsiaalmeediaturundusega TÜ VKA kommunikatsiooni- ja turundusspetsialist. Festivali kunstnik lõi kõik pärandusfestivali visuaalsed materjalid. Turundajatega toimusid veebi vahendusel koosolekud, kus samuti osalesin. Minu, teiste programmikoordinaatorite, projektijuhi ja festivali juhi ülesanne oli turundajatele sündmuse ning programmi turundamiseks vajalikku sisendit anda. Mina lõin kommunikatsiooni jaoks haridus-, loengu- ja lavaprogrammiga seotud ning rohemajandusalaste soovitustega tekstid.

Lisaks eelmainitud turundajatele tegid programmikoordinaatorid ja festivali juht e-maili teel otseturundust potentsiaalselt päranduspeol osaleda soovivatele kultuuripärandi kandjatele ja käsitöölisele võrgustikele. Mina tegin haridusprogrammi koordinaatorina e-maili teel otseturundust ka koolidele ja lasteaedadele üle Eesti. Lisaks korraldasin kunstikonkursi “Kratt-Pärandaja”, mis avati kuu enne pärandusfestivali toimumist ja oli osa sündmuse turundusest.

Turundustegevuste hulka kuulusid trüki- ja digiturunduslikud tegevused, meediakajastused ja üritusturundus (näitused). Turunduse eesmärk oli sündmust tutvustada eelkõige Viljandis, aga ka mujal Eestis. Viljandis oli turunduses fookuses nähtavus linnapildis ja kaugematele tulijatele oli peamiselt suunatud sotsiaalmeediaturundus ning meediakajastused. Sotsiaalmeediaturundus toimus läbi Pärandilinn Viljandi ja TÜ VKA sotsiaalmeedia kanalite, kus tutvustati kõiki pärandusfestivali osi, tutvustati nende sisu ning toodi esile esinejaid ja tegevusi. Sündmusele loodi ka kodulehekülg.

Meie koostöö pärandusfestivalile kaasatud Kultuurikõlaga kahjuks ei sujunud ning sündmuse väljapaistvus Viljandi linnapildis ja mujal jäi oluliselt väiksemaks, kui olime soovinud. Kultuurikõla lõi turundusplaani, mille projektijuht kinnitas, kuid millest kaasatud

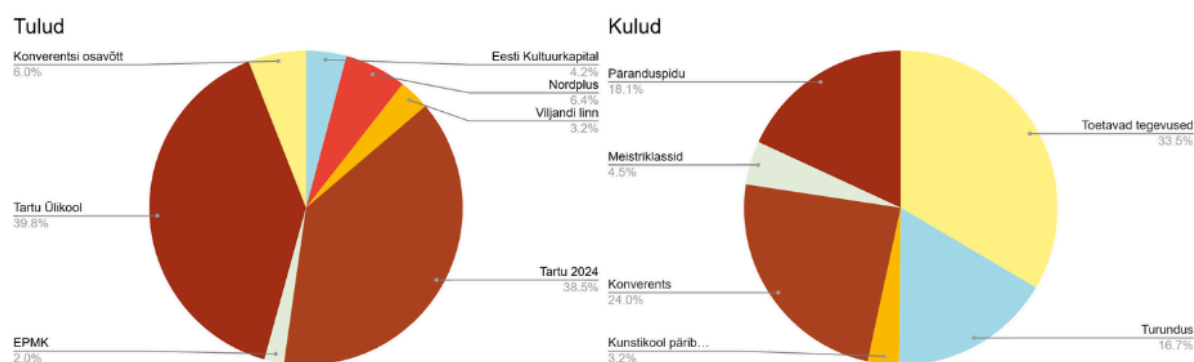
ettevõtte kinni ei pidanud. Kuna teenust ei osutatud kvaliteetselt, siis maksime vastastikusel kokkuleppel ettevõttele planeeritust väiksemat hinda.

3.5. Eelarve ja rahastus

Projekti kulude planeerimiseks peavad esmalt olema kavandatud projekti tegevused, teostajad, tähtajad ja vahendid, kuna need mõjutavad ka kulusid. Kulude kavandamise muudavad ebatäpseks projektiga seotud ettearvamused ja muudatused. (Perens, 2019) Pärandusfestivalil vastutasid eelarve (vt lisa 2) täitmise eest projektijuhid.

Päranduspeol ei olnud eraldi eelarvet, vaid see oli osa pärandusfestivali eelarvest, kuna paljud kulud puudutasid kõiki festivali osi. Festivaliüleised kulud olid turunduskulud ja sündmust toetavate tegevuste kulud, kuhu kuulusid töötasud, väliskülaliste kulud, rohemajanduse kulud ja muud kogu festivali mõjutavad kulutused. Seetõttu analüüsin töös kogu pärandusfestivali eelarvet. Pärandusfestivali eelarve oli 155 967 eurot. Tulud ja festivali osade vahel jaotunud kulud on välja toodud joonisel 3. Päranduspeo eelarve oli 28 268,7 eurot. Seejuures on oluline märkida, et eelarves toodud Pärimusmuusika Lõikuspeo kulud ja tulud on vaid Tartu 2024 toetusega seotud. Lõikuspeo kogueelarve on suurem ja ei ole siin kajastatud. Kõik TÜ VKA põhipalgalsed töötajad said projektis töötamise eest lisatasu. Väljatoodud eelarve ei sisalda nende põhipalkasid, vaid lisatasusid ja projektipõhiste meeskonnaliikmete töötasusid.

Joonis 3. Pärandusfestivali kulude ja tulude jaotus. (autori joonis)

Töötasin päranduspeo programmi puudutavate kuluridadega ja rohemajanduse kuludega. Küsisin hinnapakumisi, pidasin vajadusel hinna osas läbirääkimisi, tegin kokkuleppeid ja otsisin võimalusi eelarves kokku hoida.

Vastutasin pärandusfestivali sponsorite eest. Pärandusfestivali tootesponsorid olid Kadarbiku Kõõgivil OÜ, Pühaste Pruulikoda OÜ, Nordmel OÜ ja A. Le Coq AS. Mitterahalist toetust pakkus ka Viljandi linn, kelle allasutuselt, Sakala Keskuselt, vajalikku inventari ja tehnikat saime.

3.6. Riskianalüüs

Projektid on oma olemuselt riskidega seotud, kuna need on muuhulgas ainulaadsed, kompleksed, mõjutatud mitmetest eeldustest ja piirangutest ning viiakse ellu paljude inimeste koostööna (Perens, 2019). Pärandusfestivali ja päranduspeo planeerimise ning riskide kaardistamise juures oli kõige keerulisem sündmuse formaadi uudsus ning kompleksus. Kuna sellise formaadiga sündmust ei ole varem korraldatud, siis puudus varasem kogemus ja teadmine, millisteks võivad kujuneda ohukohad. Samuti tegi sündmuse uudsus keeruliseks tööde mahu ja eelarve planeerimise.

Riske ei ole võimalik välistada ning selle tõttu tuleb püüda nende avaldumist maandada ja nende potentsiaalne toimumine läbi mõelda. Riskijuhtimise juures on oluline riskide määratlemine ning nende analüüsimine. (Perens, 2019) Riskianalüüsi tegemisel kaardistasime riskid koos meeskonnaga (vt lisa 3). Kuna olime riskid varem läbi mõelnud, siis oli nende ilmnemisel võimalik kiiresti ja tõhusalt tegutseda. Näiteks oli oht, et väliskülalised ei saa viisat või esineb transpordiviivitusi. Arvestasime selle ohuga ja seetõttu oli võimalik sujuvalt lahendada olukord, kui üks meistriklasi andma tulev välisesindus jõudis Eestisse lennu edasilükkumise tõttu päev hiljem. Meistriklasi jäi ära, kuid väliskülalised said meistriklasi asemel viia läbi töötoa päranduspeol, mis oli küllastajate seas väga populaarne.

Risk, millega me arvestada ei osanud, oli, et suur osa kooligruppidest, kes haridusprogrammist osa võtsid, saabusid pärandusfestivali alale avamise ajal. Selle tõttu oli spordihoone fuajees korraka palju noori ning sellega kaasnes segadus. Kuid ka selle olukorra lahendasime kiirelt ja läbimõeldult sujuvas koostöös vabatahtlikega. Põhjalikumalt analüüsin sündmuse ettevalmistusi ja toimumist sündmuse analüüsi peatükis.

4. Sündmuse mõjud

Kõigil sündmustel on otsene sotsiaalne ja kultuuriline mõju, lisaks võivad sündmustel olla ka majanduslikud, keskkondlikud ja poliitilised mõjud. Kõigis nimetatud keskkondades esinevad mõjud võivad olla nii positiivsed kui negatiivsed. (Müristaja & Tarmula, 2011)

Viljandi pärandusfestivali otseseid mõjusid ei mõõdetud, nii et peatükis analüüsin üldiseid mõjusid, mida võib peamiselt positiivseteks pidada. Majanduskeskkonnas toetasime festivali korraldamisel kohalikke tootjaid ja ettevõtteid, eelistades nende tooteid ja teenuseid. Päranduspeol osalenud pärandikandjatel, toidukohtadel ning festivali partneritel oli võimalus müüa tooteid ja teenuseid.

Sotsiaal-kultuurilised mõjud, mis on kõigil sündmustel, on näiteks kogukonna ühtekuuluvustunde suurendamine, kogukonna aktiivsuse kasvamine, kontaktide loomine, traditsioonide elavdamine ja elamuste jagamine (Müristaja & Tarmula, 2011).

Pärandusfestival elaldas ja ühendas Eesti kultuuripärandi kandjate ja käsitöömeistrite kogukonda, kellele anti põhjus Viljandisse kokku tulla, mõtteid vahetada ja kontakte luua. Päranduspidu andis võimaluse ka külastajatele ja koolinoortele eriala professionaalidega tutvuda ning nendega kontakte vahetada. Päranduspidu suurendas vaimse kultuuripärandi ja jätkusuutlike praktikate kasutamise nähtavust ühiskonnas. Külastajatel oli võimalus tutvuda väga paljude kultuuripärandi teemade ja praktikatega, läbi mille elaldas päranduspidu traditsioone.

Eesti Kultuurkapital tunnustas pärandusfestivali korraldajaid Ave Matsinit, Lembe Lahtmaad ja Evelin Lagle-Nõmme panuse eest Eesti rahvakultuuri edendamisesse Eesti Kultuurkapitali rahvakultuuri sihtkapitali peapreemiaga (TÜ VKA, 2025). Pärandusfestivali meeskond pälvis väljapaistva tegevuse eest kultuurivaldkonnas Viljandi linna kultuuripreemia (Viljandi linn, *s.a.*).

Negatiivsetele mõjudele peab sündmust planeerides leidma võimalikud lahendused (Müristaja & Tarmula, 2011). Negatiivsete keskkonnamõjude vähendamiseks kasutasime ruumide kujundamiseks ning kaelakaartide ja tiimisärkide loomisel taaskasutatud esemeid ja materjale. Lisaks rentisime Tartu 2024 kujunduselemendid. Turundusmaterjale, mida kasutasime vaid selle festivali turundamiseks, printisime piiratud koguses. Kunstikonkursi „Kratt-Pärandaja“ korraldamisel palusime Viljandisse saata vaid võidutööd, mis Viljandi Linnaraamatukokku näitusele üles pandi, ja taaskasutasime näitusetahvleid, millele teosed kinnitasime.

5. Sündmuse analüüs

Projekti hindamine on oluline tagasisideks projektigrupile, aga ka rahastajatele. Selle käigus hinnatakse projekti protsessi, efektiivsust ja tulemust. (Perens, 2019) Korraldusmeeskond hindas, et üldjoontes õnnestusid sündmus ja selle korraldus edukalt. Sündmus täitis suurema osa eesmärkidest ning korraldusmeeskond, päranduspeol osalejad ja külastajad jäid toiminuga rahule.

Meeskond jäi väga rahule, et saime edukalt hakkama esmakordselt nii suure festivali korraldamisega. Nii pärandusfestivali kui ka päranduspeo ettevalmistuste juures oli suur väljakutse sündmuse uudsus. Teadaolevalt ei ole selletaolist päranduskustele ja -praktikatele fokuseeritud messi varem Eestis korraldatud, mistõttu puudus meeskonnas varasem kogemus ja teadmine, kuidas hakkab sündmus toimima ning millele on oluline erilist tähelepanu pöörata. Paralleelselt messiga toimusid ka mitmed lisategevused, mis tegid sündmuse kompleksseks. Lisaks oli korraldusmeeskond selle sündmuse korraldamiseks esimest korda kokku tulnud. Meeskond oli suur ja koostöö paljude liikmete vahel esmakordne, kuid töö sujus sellegipoolest edukalt.

Meeskond oli õnnelik, et päranduspeol osales nii palju eriilmelisi eksponente ja toimus nii palju töötubasid. Päranduspeol oli kokku 68 esitluspinda, 28 töötuba, 35 müügipinda ja 5 kohvikut. Samuti oli hea meel, et sündmusest sai osa ka neli väliskülaliste esindust, kelle korraldatud töötoad olid külastajate seas väga populaarsed.

Päranduspeo programm oli mitmekesine ja paralleelselt toimus palju tegevusi. Loenguprogramm oli populaarne kooligruppide seas ja 4. oktoobril toimunud loengud täitusid juba eelregistreerimise ajal. Ka 5. oktoobril tunti loengute vastu huvi, kuid mõned grupid jäid siiski pooltühjaks. Publiku hulga erinevus tekkis, kuna lisaks üldisele turundusele tegin 4. oktoobri loengute kohta kooligruppidele e-maili teel ka pidevat otseturundust. Lavaprogrammi vastu tundsid külastajad huvi ning istumisalal lava ees peatuti, et korraks jalga puhata, aga ka, et mitu etteastet järjest keskendunult kuulata.

Päranduspeo puhul arvasime meeskonnaga, et väga hästi õnnestus haridusprogramm, millest sai osa 400 noort. Päranduspeo käivitamisel oli meeskonnale oluline, et sündmusest saaksid osa ka noored, et toetada nende teadmiste ja oskuste kujunemist pärimuskultuuri ning jätkusuutlikkuse vallas juba varajases eas. Noored osalesid keskendunult ja innukalt töötubades ning haridusprogrammi päeval toimunud loengud olid publikust tulvil. Samuti oli väga edukas laste kunstikonkurss “Kratt-Pärandaja”, millest võttis osa pea 200 last.

Kuigi üldiselt jäi korraldusmeeskond sündmuse toimumise ja korraldusprotsessiga

rahule, siis oli kohti, mida saab parendada ja edasi arendada. Arenemist vajavad kohad on paljuski seotud sellega, et sündmus toimus esimest korda ja esimest korda kokku tulnud korraldusmeeskonnal puudus varasem kogemus sellise sündmuse korraldamise juures.

Sündmuse planeerimine akadeemilise kalendriaasta algusesse tegi nii suure sündmuse ettevalmistused keeruliseks. Mitmed olulised meeskonnaliikmed olid kultuuriakadeemia töötajad, kellest paljudel olid suvel puhkused. Selle tõttu oli sündmuse korraldamine suvekuudel keeruline ja korraldustöö jätkus täies hoos, kui meeskond uuesti täiskoosseisus oli. Festival toimus kooliaasta alguses, kui akadeemilistel töötajatel oli kooliaasta algusega seoses tavalisest suurem töökoormus, millele lisandusid veel festivali viimased intensiivsed ettevalmistused. Selle tõttu oli meeskonna töökoormus viimase kuu jooksul enne festivali toimumist väga suur.

Vahetult enne sündmuse toimumist ja pärast päranduspidu toimus Viljandi Spordihoones sündmuse ala ülesehitamine ja mahavõtmine. Kuna spordihoones toimusid treeningud, siis pääsesime suuremat osa ülesehitusest tegema alles hilisõhtul enne sündmuse toimumise päeva, nii et ülesehituse aeg oli väga piiratud ning toimus peamiselt hilistel tundidel. Ehitusmeeskonda olid sisse arvestatud ka vabatahtlikud, kes aga hilisel ajal ei võtnud täit vastutust ja lahkusid, mille tõttu oli ülesehitus kiirustatud. Selle tõttu leidsime meeskonnaga, et ehitusmeeskond ei tohiks koosneda nii suurel määral vabatahtlikest ning oleks pidanud olema suurem.

Meeskonnaga arvasime, et sündmuse turundus ja kommunikatsioon ei olnud piisav. Koostöö turundus- ja kommunikatsiooniettevõttega ei sujunud ning nähtavus jäi soovitud väiksemaks. Turundustegevusi ei teostatud planeeritud mahus ning meediakajastusi ei suudetud korraldada vastavalt ettenähtule. Lisaks ei määratletud sündmust planeerides sihtgruppi piisavalt konkreetselt, mille tõttu ei jõutud tõhusalt publikuni. Päranduspeost sai osa 1500 külastajat, kellest 400 koolinoort võtsid osa haridusprogrammist. Sündmuse planeerimisel soovisime messile tuua 3000 külastajat, kellest 1000 koolinoored.

Kooligruppide soovitud väiksem osalus oli põhjustatud ka sellest, et haridusprogramm oli planeeritud õpetajate päevale. Koolidega suheldes ja neile otseturundust tehes kirjutasid mitmed, et neil ei ole võimalik osaleda koolis toimuva õpetajate päevale pühendatud programmi tõttu. Sündmuse toimumise aeg sõltus paljudest faktoritest ja olude sunnil ei olnud haridusprogrammi võimalik teisele kuupäevale tõsta, seetõttu kannatas osalejate arv.

Tagasisidet päranduspeole kogusime sündmusel osalenud pärandikandjatelt ja parandajatelt suusõnaliselt ning kirja teel, külastajatelt ja kooligrupidelt küsimustike kaudu.

Osalejad, külastajad ja kooligrupid andsid sündmusele positiivset tagasisidet.

Väliskülalistel oli pärandusfestivaliga rõõm koostööd teha ja Eesti kolleegidega kohtuda. Osalejad olid rahul, et neile jäi sündmuse ajal külastajate kõrval aega ka kolleegidega kohtuda ja mõtteid vahetada. Kolleegidega kohtumise võimalustest tõid nad eraldi välja ka 4. oktoobri õhtul Viljandi Spordihoones korraldatud koosviibimise, kuhu olid oodatud pärandusfestivalil osalejad, korraldusmeeskond ning vabatahtlikud. Osalejad pidasid sündmuse toimumist valdkonnale väga oluliseks ning tänuväärseks. Lisaks väärtustasid osalejad, et sündmusele nii palju koolinoori tõime, kes innukalt töötubades ja loengutes osalesid.

Külastajad ja kooligrupid leidsid, et sündmuse programm oli mitmekesine ja hariv. Huvitavaid ja eakohaseid tegevusi jagus kõigile vanuseastmetele ning külastajad said uusi teadmisi ja õppisid jätkusuutlikkuse ja pärandkultuuri praktikaid. Kooligruppidele oli praeguses majanduslikus olukorras oluline, et neil oli võimalik sündmusel tasuta osaleda.

6. Refleksioon

Päranduspeo korraldamine oli minu jaoks esimene nii suuremahuline ja nii suure projekti juures töötamine ning siiani suurim kultuurikorralduslik pingutus. Olen saanud palju teadmisi tänu kultuurikorralduse õppekava läbimisele ning kogemusi eri projektide korraldamisel ja juhtimisel, mis oli hea ettevalmistus selle sündmuse korraldamiseks. Tänu sellele tundsin end korraldusprotsessis suures osas pädevana.

Tundsin end pädevana oma vastutusalade haldamisel ja meeskonnale vajaliku info edastamisel, samuti koolide ja lasteaedadega suhtluses. Töötasin kõigi oma vastutusalade juures, korraldasin koosolekuid ja jagasin infot süsteemselt, mis päädis toimiva ja eduka korraldustööga. Päranduspeo programmi koostamisel oli minu eelis varasem kokkupuude pärimuskultuuri teemadega ning pärimuskultuuri sündmuste korraldamise kogemus.

Kuigi olin varem pärimusmuusika ja -kultuuri valdkonnas korraldanud ja pean seda päranduspeo kontekstis eeliseks, siis tundsin, et vajasin siiski professionaalse erialase lava- ja loenguprogrammi koostamisel eksperdi nõu. Soovisin, et koostatud programm oleks võimalikult mitmekülgne, sündmusele sobiv ja et kõik vanuseklassid sealt endale midagi leiaksid ning pidasin vajalikuks festivali juhiga nõu pidada. Ta andis mulle soovitusi, kes programmi kõige paremini sobida võiksid ning kellega kindlasti ühendust võtta võiksin. Selle tulemusena, et usaldasin meeskonnaliiget, oskasin oma teadmisi adekvaatselt hinnata ja õigel hetkel abi küsida, oli lava- ja loenguprogramm kvaliteetne ning mitmekülgne.

Aja planeerimine oli keeruline sündmuse korraldamise lõppfaasis, kui töökoormus oli suurenenud ja aega sündmuseni vähe. See on sellise suurusega sündmuse korraldamisel tihti loomulik. Tänu varasematele kogemustele olin sellega arvestanud ja kogu oma tööaja päranduspeo korraldamiseks kavandanud. Samuti planeerisin ja täitsin ka töö lõppfaasis kõiki ülesandeid süsteemselt ja läbimõeldult.

Samuti oli emotsionaalselt raske sündmuse lähenemisega ja suurenenud töökoormusega kaasneva pingega toime tulla. Viimase hetke lisaülesandeid, muudatusi ja ootamatusi tuleb ka hea planeerimise ja eeltöö juures ette. Selle tõttu tuleb õppida pingega toime tulema. Minu pingetaluvus on tänu eri projektides osalemisele palju suurenenud ning olen õppinud seda juhtima. Olen õppinud, et projektide lõppfaasis on tähtis teadlik puhkamine, seda näiteks lähedastega aja veetmise näol. See on oluline, et vahepeal mõtteid pingelisest tööst mujale viia. Lisapinget tekitas ka sündmuse esmakordne toimumine, mille tõttu ei osanud keegi täpselt ette teada, kuidas päranduspidu välja nägema hakkab.

Kuigi sündmuse lähenedes oli pinget rohkem, siis üldiselt sujus korraldusprotsess positiivselt. Rõõm oli töötada inimestega, kellega koostöö toimus ja kes esimest korda toimuvat pärandusfestivali pikisilmi ootasid. Kuna sündmus toimus ühekordselt, siis pani see kogu meeskonna sündmuse õnnestumise nimel eriti pingutama. Mulle andis energiat koos ühise eesmärgi suunas töötamine. Lisaks andis sündmuse esmakordne toimumine mulle võimaluse sündmust praktiliselt nullist kujundada, kuna kindlate süsteemide järgi sissekäidud rada ei olnud.

Enne päranduspidu oli positiivne üllatus ka laste kunstikonkursi “Kratt-Pärandaja” üle ootuste edukas toimumine, kuhu palju töid saadeti. Sain selle kohta ka teistelt meeskonnaliikmetelt palju positiivset tagasisidet.

Kui järgmisel korral midagi teisiti teeksin, siis oleks see vabatahtlikele põhjalikuma koolituse korraldamine. Vabatahtlikel toimus enne sündmuse toimumist kohtumine korraldusmeeskonnaga, kus neile sündmust tutvustati ja vajalikku infot jagati. Lisaks saatsin enda meeskonda kuuluvatele vabatahtlikele enne sündmuse toimumist tööülesandeid kirjeldava info ning kohtusin nendega, et seda kinnistada. Sellegipoolest tekkis neil päeva jooksul arusaamatusi ja mitmeid küsimusi, mis on igati loomulik, kuid tunnen, et põhjalikuma koolituse korral oleks saanud neid vähendada.

Kokkuvõttes jäin päranduspeo toimumisega rahule. 4. oktoobril oli messiala koolinoori täis, kes innukalt töötubadest ja loengutest osa võtsid. Mõlemal sündmuse päeval peatusid ja istusid külastajad, et laval toimuvat kuulata ning messialale jätkus külastajaid kogu sündmuse vältel. Eriti rõõmustav oli messil osalejate, külastajate ja kooligruppide

tagasiside, kes olid tänulikud, et sündmuse korraldasime, ja õnnelikud, et nad sellest osa said. Osalejad pidasid sündmuse toimumist valdkonna nähtavuse jaoks oluliseks ning olid õnnelikud, et oma teadmisi ja mõtteid teistega jagada said.

Pärandusfestivali ja -peo korraldusprotsessi ning toimumise analüüsimisel olime meeskonnaga ühel meelel, et sündmus täitis oma eesmärgi ning pööras vaimsele kultuuripärandile ja jätkusuutlikule maailmavaatele tähelepanu. Seda tõestavad ka tunnustused, mille sündmus peale toimumist pälvinud on. Minu koostöö juhendajaga sujus hästi. Ta toetas mind palju nõuannete ja soovitustega korraldamise, teatu analüüsimise ja töö kirjutamise juures.

Kokkuvõte

Käesolev kultuurikorralduse eriala lõputöö andis ülevaate Viljandi pärandusfestivali osana toimunud päranduspeo korraldusest. Töö analüüsib korraldusprotsessi võtmekohti ja minu rolli sündmuse planeerimisel ja läbiviimisel.

Viljandi pärandusfestival toimus esmakordselt 1.–5. oktoobril 2024 ja tõi kokku eriala professionaalid, teoreetikud ja praktikud nii Eestist kui välismaalt ning teemast huvitatud inimesed ja koolinoored kõikjalt Eestist. Päranduspidu toimus 4.–5. oktoobril 2024 Viljandi Spordihoones ja selle ümbruses. Päranduspeol oli 35 müügi- ja 68 esituspinda, 28 töötuba, 5 kohvikut ja 4 väliskülaliste esindust. Lisaks toimusid loengud, lavaprogramm, pärandspordivõistlused ja näitused.

Päranduspeo esimene päev oli pühendatud haridusprogrammile, kus osalesid kooligrupid kõikjalt Eestist ning teine päev oli suunatud päev linnarahvale ja peredele üle Eesti. Päranduspeol oli 1500 külastajat, kellest 400 olid haridusprogrammis osalevad koolinoored.

Päranduspeol osalejate, külastajate ja kooligruppide tagasiside sündmusele oli positiivne. Osalejad pidasid sündmuse toimumist valdkonna jaoks oluliseks ja olid rahul, et kolleegidega kohtuda said. Nad hindasid kõrgelt, et töötubades ja loengutes osales nii palju koolinoori. Külastajate ja kooligruppide arvates oli programm väga mitmekesine ning kõik leidsid endale meeldivaid ja harivaid tegevusi. Kooligruppidele oli oluline, et sündmusel oli võimalik tasuta osaleda. Korraldusmeeskonna arvates olid sündmus ja selle korraldus edukad. Meeskond oli rahul, et saime hakkama uues formaadis nii suure ja kompleksse sündmuse korraldamisega.

Täna päranduspeo meeskonda sujuva ja meeldiva koostöö eest. Olen tänulik, et mulle anti võimalus ainukordselt toimunud sündmuse juures kaasa töötada ja et mind selle protsessi käigus nii palju usaldati. Sain endale palju olulisi ja õpetlikke kogemusi, mille najal edasi töötada. Eriti soovin tänada oma juhendajat Evelin Lagle-Nõmme, kes oli mulle kogu protsessi vältel toeks ja jagas väärtuslikke nõuandeid.

Kasutatud allikad

- Acento, & Tartu linn, & SA Tartu 2024. (2025). *Keskkonnahoidlike sündmuste korraldamise juhend*. <https://tartu2024.ee/keskkonnajuhend/>
- Alas, R. (2008). *Juhtimise alused*. Külim.
- Alas, R., & Liigand, J. & Virovere, A. (2005). *Organisatsioonikäitumine: käsiraamat*. Külim. Eesti Pärimusmuusika Keskus. (s.a.). *Sündmused*.
<https://folk.ee/sundmused/parimusmuusika-loikuspidu-1>
- Kolb, B. M. (2005). *Kultuuriturundus*. Atlex.
- Loov Eesti. (s.a.). *Arenda Ettevõtet: Turundus*.
<https://www.looveesti.ee/arenda-ettevotet/turundus/>
- Müristaja, H. & Tarmula, K. (2011). *Sündmus- ja koosolekukorraldus*. Kirjastus Argo.
- Orav, I. (s.a.). *Arenda Ettevõtet: Projektijuhtimine*. Loov Eesti.
<https://www.looveesti.ee/arenda-%20%20ettevotet/juhtimine/projektijuhtimine/>
- Perens, A. (2019). *Praktiline projektijuhtimine*. OÜ HPB Koolitus.
- Remann, K. (2023, 30. august). Parandusfestivalil parandatakse, taastatakse ja luuakse. *Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia*.
<https://viljandi.ut.ee/et/sisu/parandusfestivalil-parandatakse-taastatakse-ja-luuakse>
- Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2021). *Juhtimine ja struktuur*.
<https://viljandi.ut.ee/et/juhtimine-ja-struktuur>
- Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2021). *Kultuuriakadeemia ajalugu*.
<https://viljandi.ut.ee/et/ajalugu>
- Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2021). *Kultuuriakadeemia nõukogu*.
<https://viljandi.ut.ee/et/noukogu>
- Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2021). *Kultuuriakadeemia struktuur*.
<https://viljandi.ut.ee/et/kultuuriakadeemia-struktuur>
- Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2022). *Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia arengukava aastateks 2022-2025*.
<https://viljandi.ut.ee/sites/default/files/2022-04/TU%CC%88%20VKA%20arengukava%202022-2025%281%29.pdf>
- Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2023). *Viljandi kultuuriakadeemia põhikiri*.
https://viljandi.ut.ee/sites/default/files/2023-11/Viljandi_kultuuriakadeemia_p%C3%B5hikiri_01.09.2023.pdf

Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2024, 13. detsember). Viljandi pärandusfestival kuulub Viljandimaa vabakonna aasta teo nominentide hulka. *Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia*.

<https://viljandi.ut.ee/et/sisu/viljandi-parandusfestival-kuulub-viljandimaa-vabakonna-aasta-teo-nominentide-hulka>

Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2025, 5. veebruar). Kultuuriakadeemia töötajad palvisid Eesti Kultuurkapitali tunnustuse. *Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia*.

<https://viljandi.ut.ee/et/uudis/kultuuriakadeemia-tootajad-palvisid-eesti-kultuurkapitali-tunnustuse>

Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2025, 30. jaanuar). Tartu Ülikool kuulutab välja konkursi Viljandi kultuuriakadeemia direktori ametikoha täitmiseks. *Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia*.

<https://viljandi.ut.ee/et/uudis/tartu-ulikool-kuulutab-valja-konkursi-viljandi-kultuuriakadeemia-direktori-ametikoha>

Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (s.a.). *Üritused*. <https://viljandi.ut.ee/et/uritused>

Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (s.a.). *Viljandi pärandusfestival: Kunstikool parib....* <https://sisu.ut.ee/parandusfestival2024/kunstikool-parib/>

Viljandi linn. (s.a.). *Kultuuri- ja spordipreemia*.

<https://www.viljandi.ee/kultuuri-ja-spordipreemia>

Lupp, R. (2025, 24. märts). Järelvaadav: TÜ Viljandi kultuuriakadeemia direktori kandidaadid kohtusid debatil. *Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia*.

<https://viljandi.ut.ee/et/uudis/jarelvaadav-tu-viljandi-kultuuriakadeemia-direktori-kandidaadid-kohtusid-debatil>

Üksvärv, R. (2004). *Organisatsioon ja juhtimine*. TTÜ Kirjastus

Lisa 1. Lava- ja loenguprogramm

Päranduspidu

4. oktoober 11.00–19.00

	Päranduslava	Spordinoone kohvikuruum	Bonifatuse Gildi saal	Viljandi Muuseum	Parandusala	Pärandusala loengunurk
11:00	Tamaz Gabisonia ja tudengikoor (Gruusia) Viljandi pärandusfestivali meistrklass 11.00				Ajajuhitumise ABC Janek Jõgisaar 11.00–12.00	*
11:30						
12:00	Alan Mackie (Kanada) ja Eesti ETNO Ringreis Pärimusmuusika Lõikuspidu 12.00	Rookroonide valmistamise loeng/töötuba Eesti Rookoondis 12.00–13.00				Kuivvihtlemine kui tervise allikas Kati Taal 12.30–13.00
12:30						
13:00	Noorte loomelabori "Looma oma loo" tutvustus Eesti Rahvakultuuri Keskus 13.00	Pulmapärimus Liis Burk 13.30–14.00				
13:30						
14:00	Paul Neitsov Pärimusmuusika Lõikuspidu 14.00		Kas pärand sobib taaskasutuseks? Näiteid ja kogemusi. Kiti Pald ja Reet Lubi 14.15–15.00		Ajajuhitumise ABC Janek Jõgisaar 14.00–15.00	*
14:30						Kuivvihtlemine kui tervise allikas Kati Taal 14.30–15.00
15:00	Miks on 19. sajandi kirivöödes kasutatud # ehk hashtag'e? Kriistel Vihman 15.00	Kust pärand tuleb ja kuhu see läheb? Allan Jürgens 15.00–16.00				
15:30						
16:00	Toomas Valk Pärimusmuusika Lõikuspidu 16.00		Muusika- ja jutukontsert Piret Päär ja Kulno Maava 16.00–17.00	Pärandoitute valmistamise töötuba 16.00–19.00 Hind: 10€		
16:30						
17:00	Loeng Mulgi kortpersega püksest ja seelikutest Brett Hiiovi tantsulugude saatel Kairi Orav 17.00					
17:30						
18:00						
18:30						

5. oktoober 10.00–17.00

	Päranduslava	Spordinoone kohvikuruum	Bonifatuse Gildi saal	Pärandusala loengunurk
10:00			Miks me vajame lugusid? Piret Päär 10.00–11.15	
10:30				
11:00	Dokumentaaletendus "Rääbise soolamine Rannapungerja külas" Kikka kogukonnateater 11.00	Pärimine kui õigusaukude lappimine ajast aega* Virgi Ojap 11.00–12.00		Eesti-Norra pärandidialoogide näitused Norlandi ja Seto puitarhitektuurist. EST/ENG Arnstein Brekke ja Ahto Raudoja 11.30–12.00
11:30				Kuivvihtlemine kui tervise allikas Kati Taal 12.30–13.00
12:00	Viljandi pärandusfestivali tervitussõnad Villu Talsi Pärimusmuusika Lõikuspidu 12.00	KonMari meetod Mari Lumeste 12.30–14.00	Pärandmaja paranduse õpituba 12.00–15.00 Eelregistreerimine: https://kuLee/parandmaja-opituba	
12:30				
13:00	Duo Mann & Juula Pärimusmuusika Lõikuspidu 13.00			KAMUFLAAZ – mis see on? EST/ENG Küllike Pihkva 13.30–14.00
13:30				
14:00	Raamatusitus "Kihnu mootorratta lugu" Mare Mätas, Madis Rennu ja Kihnu Pillilapsed 14.00	Pärandtekstiilide puhastamise õpituba Svetlana Saare 14.30–15.30		Kuivvihtlemine kui tervise allikas Kati Taal 14.30–15.00
14:30				
15:00	Ruhnu saare lood ja laulud Pärimusmuusika Lõikuspidu 15.00		Eesti rahvajuttude taaskasutus Piret Päär 15.00–16.15	
15:30				"Peedist pesumasina" minevikupärandit kogumas Madle Uibo ja Ilze Salnaja-Värv 15.30–16.00
16:00	Alterne Pärimusmuusika Lõikuspidu 16.00			
16:30				

NB!
Kogu programm on **TASUTA!**
v.a. kui hind märgitud

* **Etteregistreerimine tagab koha publikus!**
Kasuta QR-koodi

Lisa 2. Eelarve

Projekti nimi: Pärandusfestival 2024				
01.10.2024 - 05.10.2024				
KULU KOKKU		155967	TULUD KOKKU	155967
IV osa: Päranduspidu ja Pärimusmuusika Lõikuspidu 4-5.10.24		28268.7	Eesti Kultuurkapital	6500
Festivali kultuuriprogramm (2päeva eri etteasted), muusikaprogrammi esinejate honorarikulud (Unesco)	8074		Nordplus	10000
Esinejate sõidukulud	325		Viljandi linn	5000
Transport	250		Tartu 2024	60000
Lõikuspeo esinejate, välisdelegaatide majutuskulu	3291		EPMK omafinanseering	3157
Stipendiumid	1200		Tartu Ülikooli fondid	62000
Viljandi Spordihoone, Vabaduse platsi rent	2895		Konverentsi osavõtutasu	9310
Valgustehnika ja inventari rent Vabaduse platsil	1200			
Telkide rent	2360			
Turvateenus	562			
Päranduspeo programm	8111.7			
SÜNDMUST TOETAVALD TEGEVUSED	52187			
Korraldatajate töötasud	18143			
Inventari rent (lauad, toolid, stendid)	600			
Rohemajandus	760			
Korraldajate majutus	880			
Väliskülaliste lennupiletid	20500			
Väliskülaliste majutus	11304			
Reklaam ja trükised, turunduskulu	26088.3			
Reklaami tootmine, kujundus	1900			
Reklaam rahvusvahelistes kanalites (+TÜ, Unesco võrgustikud)	2600			
Brozüürid A5 formaadis (100tk+100tk)	240			
Filmimine, ürituse pildistamine	1080			
Kommunikatsioonijuht + 1 lisanimene	5800			
Kodulehe (Ülikooli alamlehe loomine)	2100			
Fb Sponsoreeritud reklaam TÜ VKA lehel	2000			
Käepaelad, kaelakaartid reklaamiga, kavaga	700			
projektor, ekraan, helitehnika, reklaam spordihoone ees	1180			
Lõikuspeo Reklaam kodulehel, Viljandi tänavatel, ajalehes	3000			
Sotsiaalmeedia turundaja	2100			
Vabaduse platsi näituse 12 raami trükk ja paigaldus / Zoom reklaam	1290			
Avalik kunstinäitus (üritusturundus), osaline (Vabaduse platsi näituse kujundamine / Mändmaa)	2098.3			
I osa: kunstiojektide ja avaliku tegevuskunsti loomine koostöös Viljandi kunstikooliga 4.10.24	5000			
Pärimuslike tänavakunsti objektide töömaterjalid	700			
Esitlusega seotud kulud (püsinäitus, ava performance)	200			
Giidi töötasu	150			
Õppekäik ERMi, transpordi kulu	250			
Projekti eestvedajate töötasu	500			
Lossivaremete rent	100			
Tehnika rent (heli, valgus, video)	1000			
Tehnikute töötasu	900			
Juhendajate töötasud	600			
Tegevuskunsti etteaste materjalid, töövahendid	600			
II osa konverents "Pärand jätkusuutliku kogukonna teenistuses" 1-2.10.24	37423			
Pärimusmuusika keskuse rent konverentsiks	5752			
Konverentsi trükised ja kulumaterjalid	230			
Päeva moderaator	1600			
Kutsutud esinejate töötasud	1243			
Toitlustus konverentsil osalejatele (2 korda, 150 in, Aida kohvik)	4400			
Konverentsi peaesinejate tasud	8000			
Sünkroontõlge	6888			
Õhtusöögi toitlustus	9310			
III osa: rahvakuultuuri professionaalidele suunatud meistriklassid 3-4.10.24	7000			
Meistriklasside töövahendid, materjalid (inventar)	3000			
Meistriklasside läbiviijad, juhendajad - töötasud	4000			

Lisa 3. Riskianalüüs

Riski nimetus	Tõenäosus (1-3)	Mõju (1-3)	Riski suurus (T x M)	Riski realiseerumise aeg	Riski realiseerumise koht	Riski ennetavad või maandavad tegevused	Tegevus riski realiseerumisel	Riskiseire ja -juhtimise eest vastutaja
Projekt ületab planeeritud eelarve.	2	3	6	Enne sündmuse toimumist kuni lõpetavate tegevusteni		Kulud mõeldakse läbi ning eelarvet jälgitakse pidevalt.	Projekti miinus kaetakse TÜ VKA eelarvest.	Projektijuht
Väliskülalised ei saa viisat ja/või reis jääb ära.	3	1	3	Mõned kuud kuni mõni päev enne sündmuse toimumist		Korraldajal ei ole võimalik riski vältida, kuid väliskülaliste ja saatkondadega saab pidevas suhtluses olla.	Arvestame programmi loomisel, et kõik väliskülalised ei tule. Jätame eelarves selleks ruumi. Teeme programmi ümber.	Korraldusjuht
Tiimiliikme haigestumine	1	2	2	Vahetult enne sündmust ja sündmuse toimumise ajal		Tiimiliikmed hoiavad oma tervist ja väldivad kokkupuudet haigestunud inimestega.	Vastutusalade jaotumise kohaselt võtab teine tiimiliige haigestunud tiimiliikme ülesanded ja vastutusalad enda kanda.	Projektijuht

Loengupidaja või esineja hilineb	2	2	4	Sündmuse toimumise ajal	Lava	Loengupidajatele ja esinejatele jagatakse enne sünduse toimumist kellaaegade ja päevakava kohta korduvalt infot. Nad kutsutakse loenguruumi või esinemiskohta varem kohale.	Loenguruumi vabatahtlik jagab küllastajatele loengupidaja hilinemise kohta infot. Päevajuht täidab esineja jõudmiseni aega.	Lavamanager, lavaprogrammi- ja loenguprogrammi koordinaator
Messiala ehitus ei saa õigeaegselt valmis.	2	3	6	Vahetult enne messiala avamist publikule	Messiala	Ülesehituse plaan on läbimõeldud ja ehitusmeeskond on kogunud.	Tehakse lisakokkulepped inimestega, kes saavad ala ehitama tulla	Ehituspealik
Tugev vihmaadu, tuul jne	2	1	2	Sündmuse toimumise ajal	Väliala (Vabaduse plats)	Korraldajal ei ole võimalik riski vältida, kuid küllastajaid saab informeerida, et tegevused toimuvad väljas, ja paluda neil sellekohaselt riietuda. Renditakse telgid, et tegevused toimuksid katuse all.	Informeeritakse küllastajaid, et tegevused toimuvad telkides ja neid on hoolimata ilmast võimalik teha.	Projektijuht

Külastaja häirib sündmust, on ebaadekvaatne, määratseb jne.	1	1	1	Sündmuse toimumise ajal	Messiala	Räägitakse meeskonna ja vabatahtlikega läbi, kuidas sündmust häirivate inimestega käituda.	Külastajal palutakse lahkuda. Vajadusel kutsutakse politsei.	Korraldusjuht
Elektrit ei jätku kõigile messil toimuvatele tegevustele või osalejatele.	2	3	6	Vahtelt enne sündmuset ja selle toimumise ajal	Messiala	Elektrivajadused kaardistatakse põhjalikult ja selle põhjal tehakse elektriskeem. Kaardistatakse lisaelektri võimalused.	Kasutatakse generaatorit.	Elektrik
Külastaja, osaleja või meeskonnaliikme terviserike või vigastus	2	1	2	Sündmuse toimumise ajal	Messiala	Messialal on Punane Rist.	Kutsutakse kohapealne meditsiinitöötaja kutsumine või külastaja suunatakse Punase Risti punkti. Vajadusel kutsutakse kiirabi.	Punane Rist

Lisa 4. Päranduspeo fotod

Fotode autor: Kerttu Kruusla

Lihlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Astrid Uus,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihlitsentsi) minu loodud teose “Viljandi pärandusfestivali päranduspidu“, mille juhendaja on Evelin Lagle-Nõmm, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada Tartu Ülikooli digitaalarhiivi kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;
2. annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;
3. olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;
4. kinnitan, et lihlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Astrid Uus

19.05.2025